

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-91>

LOCAL ELECTIONS IN TRANSCARPATHTIA 2020

МІСЦЕВІ ВИБОРИ НА ЗАКАРПАТТІ 2020 РОКУ

Panova A. O.

*Postgraduate student at the Department
of International Politics
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Панова А. О.

*аспірант кафедри міжнародної
політики
Ужгородський національний
університет,
м. Ужгород, Україна*

Місцеві вибори 2020 р. в Україні проводилися за новими правилами, які були встановлені Виборчим кодексом (2019) та відбулися в період завершення чергового етапу реформи децентралізації [1]. За результатами вказаної реформи на Закарпатті була скорочена кількість районів з 13 до 6 та утворено 64 територіальні громади [3]. У 30 з них вибори відбулися за новою пропорційною виборчою системою з напіввідкритими списками та 5 % виборчим бар'єром [1].

Головними суб'єктами виборчого процесу були такі політичні сили: 1) парламентські партії: «Слуга народу», «Європейська солідарність», «Опозиційна платформа – За життя» (ОПЗЖ), ВО «Батьківщина», «Голос»; 2) новоутворені регіональні партії: «Команда Андрія Балоги» та «Рідне Закарпаття»; 3) етнічні регіональні партії: КМКС-Партія угорців України (КМКС-ПУУ) та Демократична партія угорців України (ДПУУ); 4) локальні партійні проекти («Партія твого міста»), які приймали участь у виборах за технологією «політичної франшизи».

Головна характеристика місцевих виборів-2020 на Закарпатті – зміна векторів політичної конкуренції. Якщо більше 10 років у краї домінувала партія «Єдиний Центр», то на виборах 2020 р. в області конкурували 8 розрізних груп впливу, а відтак результати виборів були важко прогнозовані: «Команда Андрія Балоги», ОПЗЖ, «Слуга народу», ВО «Батьківщина», КМКС-ПУУ, ДПУУ та «За майбутнє», яка представляла «стару» партійну номенклатуру політичних сил, які втратили популярність у виборців.

Показовими, звичайно, були результати виборів до Закарпатської обласної ради (див. табл. 1).

У таблиці 1 результати місцевих виборів 2020 р. подано у порівняльному аспекті з результатами виборів 2010 та 2015 рр. Як видно з таблиці, починаючи з 2010 р. результат регіональних партій на виборах до Закарпатської обласної ради становить понад 42 % голосів виборців, що свідчить про вагомий вплив регіональних політичних партій на електоральний вибір.

Результати виборів до районних, міських, селищних та сільських рад також засвідчують високі результати регіональних партій (див. табл. 2).

Таблиця 1

**Порівняльний аналіз представництва політичних партій
у Закарпатській обласній раді VI, VII та VIII скликання**

Назва політичної сили	Обласна рада VI скликання (2010 рік, 108 депутатів, %)	Обласна рада VII скликання (2015 рік, 64 депутати, %)	Обласна рада VIII скликання (2020 рік, 64 депутати, %)
ПП «Єдиний Центр»	45 (41, 7 %)	19 (29,6 %)	–
ВО «Батьківщина»	8 (7,4 %)	7 (10,9 %)	8 (12, 5 %)
Партія регіонів	38 (35,2 %)	–	–
«КМКС»-ПУУ	3 (2,8 %)	8 (разом з ДПУУ) (12,5 %)	8 (12, 5 %)
ДПУУ	4 (3,7 %)	–	–
ПП «Фронт змін»	5 (4,6 %)	–	–
ПП «Сильна Україна»	4 (3,7 %)	–	–
СПУ	1 (0, 9 %)	–	–
ПП «Блок Петра Порошенка «Солідарність» (у 2020 р. «Європейська солідарність»)	–	15 (23,4 %)	6 (9,4 %)
ПП «Відродження»	–	11 (17,2 %)	–
ПП «Опозиційний блок»	–	4 (6,2 %)	–
«Рідне Закарпаття»	–	–	12 (18, 7 %)
«Слуга народу»	–	–	11 (17, 1 %)
«Команда Андрія Балоги»	–	–	7 (10, 9 %)
«За майбутнє»	–	–	6 (9, 3 %)
ОПЗЖ	–	–	6 (9, 3 %)
Результат регіональних партій загалом	48, 2 %	42, 1 % (27 депутатів)	42, 1 (27 депутатів)

Джерело: [3; 4]

Таким чином, найбільшу кількість депутатських мандатів на Закарпатті здобули партії «Рідне Закарпаття» (347), «Слуга народу» (276), «Команда Андрія Балоги» (188) та ВО «Батьківщина» (161).

Таблиця 2

**Результати виборів у закарпатську обласну, районні, міські,
селищні та сільські ради Закарпатської області
(кількість мандатів)**

Назва партії	Закарпат. обласна рада (64)	Міські ради (327)	Районні ради (244)	Селищні ради (417)	С.* ради (788)	Разом (1824)
Рідне Закарпаття	12	64	51	82	138	347 (19,0 %)
Слуга народу	11	49	47	57	112	276 (15,1 %)
Команда Андрія Балоги	7	31	30	36	84	188 (10,3 %)
ВО «Батьківщина»	8	36	28	31	58	161 (8,8 %)
За майбутнє	6	30	19	28	42	125 (6,8 %)
КМКС-Партія угорців України	8	27	15	23	51	124 (6,7 %)
ОПЗЖ	6	23	18	26	43	116 (6,3 %)
Європейська солідарність	6	17	17	10	18	68 (3,7 %)
ДПУУ	–	8	3	3	6	20 (1,0 %)
Самовисунення	–	5	4	97	236	342 (18,8 %)
Разом	64	290	232	393	788	1767

*С. Р. – сільські ради.

Джерело: [3; 4]

Отже, «за результатами виборів до Закарпатської обласної ради було обрано 8 політичних партій: 4 парламентські («Слуга народу», ВО «Батьківщина», «Європейська солідарність», «Опозиційна платформа – За життя»), 3 регіональні («Рідне Закарпаття», «КМКС»-Партія угорців України, «Команда Андрія Балоги») та нова політична партія «За майбутнє». Головою обласної ради 7 грудня 2020 р. був обраний очільник Закарпатської ОДА О. Петров («Слуга народу»), який очолив на виборах партійний список до Закарпатської обласної ради. За нього проголосували 37 депутатів. «Слуга народу» (11), «Рідне Закарпаття» (12), ВО «Батьківщина» (8), «Європейська солідарність» (6).

Заступниками голови обласної ради були обрані: А. Шекета (ВО «Батьківщина»), Д. Ман («Європейська солідарність»). «Рідне Закарпаття» отримало посаду очільника ОДА: ним став А. Полосков (7 грудня 2020 р.). Відповідно в опозиції залишилися: «За майбутнє» (6), КМКС-ПУУ (8), «Команда Андрія Балоги» (7), ОПЗЖ (6)» [2].

Змінили місцеві вибори і структуру партійної конкуренції в області, яка на нинішній день виглядає наступним чином: 1) парламентські партії («Слуга народу», ВО «Батьківщина», «Європейська солідарність»); 2) регіональні партії («Команда Андрія Балоги», «Рідне Закарпаття»); 3) етнічні регіональні партії (КМКС-Партія угорців Закарпаття, Демократична партія угорців Закарпаття).

Література:

1. Виборчий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> (дата звернення 01.02.2025).

2. Остапець Ю., Кеменяш О. Закарпатська «коаліціада»: трансформація більшості у Закарпатській обласній раді впродовж 2020–2023 років. Актуальні питання публічного управління в регіоні: зб. наук. праць аспірантів, викладачів, стейкхолдерів; Випуск 2. Ужгород: ФОП Сабов А. М., 2024. С. 66–74.

3. Остапець Ю., Копинець Ю. Регіональні особливості електоральних практик у контексті місцевих виборів 2020 року. *Політичні партії і вибори: збірник статей і тез за результатами четвертої міжнародної наукової конференції кафедри політології «Політичні партії і вибори: українські та світові практики» (пам'яті Юрія Романовича Шведа) від 28 листопада 2020 року* / за ред. Анатолія Романюка і Віталія Литвина. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. С. 14–34.

4. Офіційний сайт ЦВК. URL: <https://www.cvk.gov.ua/> (дата звернення 25.12.2025).

5. Павленко І. Аналіз результатів виборчої кампанії до місцевих органів влади 25 жовтня 2020 р. Аналітична доповідь. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/analit-dopovid-2.pdf> (дата звернення 04.02.2025).